

Pesten

“Pesten is (psychisch, fysiek of seksueel) systematisch geweld van een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer klas/schoolgenoten die niet meer in staat is/zijn zichzelf te verdedigen”

1. Inleiding

Veel kinderen op de basisschool worden weleens geplaagd. Plagen leert je voor je zelf opkomen. Je wordt er sterker van. Bij plagen is er ook meestal sprake van 'gelijkwaardige' kinderen. Plagen gebeurt incidenteel, is van korte duur en is meestal wel te verdragen.

Er is echter ook een aantal kinderen dat gepest wordt. Deze kinderen worden systematisch psychisch, fysiek of seksueel geweld aangedaan. Zij hebben vaak moeite om zichzelf te verdedigen. Ze voelen zich machteloos tegenover de pestende kinderen en voelen zich vaak eenzaam. De kinderen die pesten daarentegen, zijn vaak de sterkste kinderen uit de groep. Ze kunnen op verschillende manieren pesten:

- met woorden
- lichamelijk
- door achtervolging
- door uitsluiting
- door stelen of vernietigen van spullen
- door afpersing

Ze zijn soms agressief en reageren eerder met geweld dan andere kinderen. Meestal vertonen ze dit gedrag ook naar volwassenen. Een pestend kind dat zijn gang kan gaan, leert dat pesten de enige manier is om je in een groep te handhaven. Het leert niet om zijn agressie op een andere manier te uiten.

Naast kinderen die gepest worden en kinderen die pesten zijn er ook kinderen die geen actieve rol in het pesten hebben, maar die wel bepalend zijn voor het voortduren van het pesten. De pestende kinderen voelen zich gesterkt door de zwijgende instemming van de toeschouwers. Dit laatste geldt overigens ook voor de kinderen die gepest worden. Doordat zij zich niet goed kunnen verdedigen, voelt het kind dat pest zich gesterkt.

2. Hoe kom ik erachter of er sprake is van een pestprobleem?

Een kind dat gepest wordt, zal dit niet snel aan ouders of aan de leerkracht vertellen. Het voelt zich beschaamd. Een kind dat gepest wordt, is niet populair en het kind voelt dat als een tekortkoming naar de ouders toe. Soms kan het ook zo zijn dat een kind niets zegt, omdat het denkt dat het probleem dan alleen maar groter wordt. Ouders die naar school gaan bijvoorbeeld.

Het is daarom belangrijk dat pesten en pestgedrag snel wordt gesignaleerd. Neem daarbij ook de aanwijzingen van ouders serieus. Opvallende signalen zijn bijvoorbeeld dat het kind:

- ✓ niet meer naar school wil;
- ✓ niets meer over school vertelt;
- ✓ nooit andere kinderen mee naar huis neemt en nooit bij anderen wordt gevraagd;
- ✓ op school slechtere resultaten haalt dan vroeger;
- ✓ vaak dingen kwijt is of met kapotte spullen thuis komt;
- ✓ vaak hoofdpijn of buikpijn heeft;
- ✓ blauwe plekken heeft op ongewone plaatsen;

- ✓ niet wil gaan slapen, veel wakker wordt of nachtmerries heeft;
- ✓ de verjaardag niet wil vieren;
- ✓ niet alleen een boodschap durft te doen;
- ✓ niet meer naar de speeltuin of andere club wil gaan;
- ✓ bepaalde kleren absoluut niet meer aan wil;
- ✓ thuis prikkelbaar, boos of verdrietig is.

Naast je eigen waarneming en die van de ouders is het ook belangrijk te letten op de andere kinderen in de klas. In hoeverre is er sprake van echte tolerantie, bijvoorbeeld voor verschillen? Een lage tolerantie kan de basis vormen voor onderlinge irritaties, die uitmonden in pestgedrag.

3. Aanpakken pestgedrag

Er zijn twee manieren om pestgedrag aan te pakken:

Preventief: zorgen dat kinderen niet gepest worden.

- ✓ Vroegtijdig signaleren
- ✓ Veilige sfeer in de groep
- ✓ Nadruk leggen op samenwerken en elkaar waarderen.

Gereedschappen:

- ✓ De methode voor SEO, Leefstijl.
- ✓ Onze schoolregels die regelmatig worden herhaald met de kinderen
- ✓ Groepsafspraken. Bij het begin van het jaar stellen leerkracht en kinderen samen de groepsafspraken op en hangen die aan de muur.

Curatief: het pestgedrag meteen aanpakken op het moment dat het gebeurt.

- ✓ Duidelijk maken aan de pestende kinderen dat hun gedrag niet kan worden geaccepteerd;
- ✓ Hulp bieden aan het kind dat wordt gepest;
- ✓ Hulp bieden aan de kinderen die pesten;
- ✓ De grote groep activeren in hun afwijzing van pestgedrag;
- ✓ (Hun) ouders inlichten, voorlichten.
- ✓ Pestende partijen scheiden en op een later moment een gesprek voeren
- ✓ Tijdens het gesprek goed luisteren naar de gepeste leerling en de pester
- ✓ Zoeken naar een oplossing voor de (onderliggende) problemen
- ✓ Betrekken van de ouders van betrokken leerlingen en de klas

Als je een pestprobleem in de groep hebt, neem dan direct contact op met de IB-er. Samen kun je bij het hulp bieden meer dan alleen. Met de IB-er kun je een rolverdeling afspreken m.b.t. de betreffende kinderen en de ouders. De

Leraren kunnen het goed met elkaar vinden. Wij zijn daar ook op uit. In de visie op het onderwijs aan onze school schrijven wij: De Prinses Marijkeschool is in deze tijd van snelle veranderingen de school die een belangrijke fundering biedt aan de leerlingen om goed voorbereid deel te nemen aan de maatschappij van nu en die van de toekomst.

Wij zijn een adaptieve school die leerlingen van alle niveaus optimale, meetbare ontwikkelingsmogelijkheden biedt voor hun cognitieve, sociale, creatieve en culturele ontwikkeling.

Onze school biedt de leerlingen veiligheid, structuur en rust door duidelijke regels en afspraken.

Gezamenlijk hebben we de overtuiging dat de leerling van vandaag recht heeft op de digitale mogelijkheden van vandaag en morgen om in te zetten bij zijn of haar persoonlijk leerproces.

De leerlingen leren zelfstandig werken, samenwerken en verschillen te accepteren en respecteren. Zij leren verantwoordelijk te zijn voor zichzelf, voor anderen en voor de materialen op school.

Ouderbetrokkenheid en samenwerking met de ouders worden over en weer belangrijk gevonden en krijgen wederzijds aandacht. Een goede communicatie is voor ons zeer belangrijk. Het gaat hierbij zowel om de betrokkenheid met betrekking tot de school als het eigen kind.

Wij hebben oog voor onze kwaliteit van onderwijs. Om dit te bereiken is scholing van onze leerkrachten een voorwaarde.

De leerlingen en leerkrachten gaan met plezier naar school.

Die veiligheid vindt zijn wortels in de openheid die wij met elkaar nastreven. In de teambijeenkomsten kan alles besproken worden. Elkaar respecteren vindt zijn grondslag in de empathische wijze waarop wij met elkaar omgaan, wij houden rekening met de gevoelens, emoties van de ander!

Je veilig voelen is zeker aan de orde wanneer er sprake is van onenigheid of een conflict. Wij hebben gezamenlijk de volgende bindende afspraken met elkaar gemaakt:

- ✓ Wanneer er sprake is van een onenigheid, conflict zoeken de betrokkenen eerst zelf naar een mogelijke oplossing. Als dat niet tot resultaat leidt, leggen betrokkenen het direct voor aan de directeur. Samen praten en handelen zij oplossingsgericht.
- ✓ Wij bespreken conflicten niet met ouders en buitenstaanders, dat spreekt voor zich.
Wij leggen het conflict niet neer bij collega's. Zij willen niet betrokken worden in een conflict waar zij niets mee te maken hebben. Dit levert integriteits- en loyaliteitsproblemen op.
- ✓ Wij blijven zakelijk, professioneel samenwerken.
Onder zakelijk blijven samenwerken verstaan we: op schoolniveau intercollegiaal meedoen en meepraten over alles wat met schoolse zaken te maken heeft.

- ✓ Wij benaderen elkaar met respect.
Hierbij worden algemeen geldende fatsoensnormen in acht genomen. (o.a. elkaar aankijken, op gewone toon spreken, gedag zeggen.)
- ✓ Wij benaderen een bestuurslid wanneer de directeur part is van/aan een conflict.
- ✓ Wanneer de onenigheid is uitgesproken, het conflict is opgelost gaan wij samen weer vooruit onder het motto: uitgepraat is uitgepraat!

